

24.7x22.56	1	עמוד 16	השבוע	מערב -	27/01/2016	51583748-1
אגודה לזכויות האזרח - 89354						

« צו על תנאי בעקבות עתירה של האגודה לזכויות האזרח

בג"ץ: מדוע המדינה לא תגבש תוכנית למימוש שטח מחיה הולם לאסירים

מור שמעוני

שופטי בג"ץ הוציאו השבוע צו על תנאי בעתירה בעניין הצפיפות בבתי הסוהר. בית המשפט הורה למדינה לנמק בתוך 120 יום מדוע לא תגבש המדינה תוכנית למימוש שטח מחיה הולם לאסירים ולעצורים בטווח זמן סביר. העתירה הוגשה במרץ 2014 על ידי [האגודה לזכויות האזרח, רופאים לזכויות אדם והקליניקה לזכויות בהליך הפלילי](#) במרכז למשפט ועסקים, נגד שירות בתי הסוהר, המשרד לביטחון הפנים ושרת המשפטים. מהעתירה עולה כי על פי נתוני שב"ס, רק ברבע מהתאים מוחזקים עד ארבעה אסירים, מתוכם כ-40% מוחזקים בתאים שבהם יותר מתשעה אסירים. זאת אף שאמת המידה

שנקבעה בתקנות בתי הסוהר עומדת על לא יותר מארבעה אסירים בתא.

"למספר המטרים הרבועים המוקצים לכל אסיר בתא יש השפעה עצומה על חייו של האסיר, על נפשו ועל בריאותו. הנתונים המספריים שלעיל מתורגמים למצוקה יומיומית שמתבטאת בדוחק ובמחנק בתא, בתנועה מוגבלת ביותר, בחיכוך מתמיד עם יתר האסירים בתא, בהיעדר מוחלט של פרטיות, בחוסר אפשרות להסב לשולחן לאכול, בעלייה בתפוצות מחלות, בהגברת המתח הנפשי ועוד.

"תנאי המחיה של האסיר אינם משפיעים רק על חייו של האסיר בתוך הכלא, אלא הם ממשיכים ללוותו גם לאחר יציאתו. ממחקרים העוסקים בתנאי המחיה בכלא עולה כי לתנאי המחיה יש

השפעה משמעותית על יכולת השיקום של האסיר ועל סיכוייו להיחלץ ממעגל הפשיעה".

נשיאת בית המשפט העליון מרים נאור והשופטים חנן מלצר וצבי זילברטל שמעו ביום שני את טיעוני הצדדים. עורכת הדין אן סצ'ו מהאגודה טענה כי "אנחנו לא רואים אצל המשיבים הפנמה של הומרת הבעיה. יש פגיעה קשה [\(בזכויות אדם\)](#) וראוי היה שיתייחסו לזה בעדיפות עליונה".

מנגד טען עורך הדין ראובן אידלמן מטעם המדינה כי מדובר בבעיה תקציבית. "העותרים מבקשים מהפכה", אמר בדיון, "הם מבקשים בבת אחת להגדיל את שטח המחיה בצורה דרמטית". עורך הדין הציג את השינוי שחל מאז נכנס לתוקפו ביוני 2015 חוק פיקוח אלקטרוני על

עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי, המאפשר לבית המשפט להחליט על מעצר בפיקוח אלקטרוני, במקום למעצר במתקן כליאה. לדבריו, שיטת האיזוק האלקטרוני יכולה לחול על עד 750 עצורים, ש"אם יתמלאו, הם יפנו מקום בבית הסוהר".

השופט חנן מלצר אמר בדיון כי "ישראל לא עומדת בקריטריונים שקבעה לעצמה". בתום הדיון הורה השופטים למדינה להשיב בתוך ארבעה חודשים, מדוע לא יבטיחו בתוך זמן סביר לכל אסיר שטח מחיה הולם בתאו ומדוע לא ינקטו באופן מידי בצעדים הדרושים כדי להבטיח לכל אסיר שטח מחיה של ארבעה מ"ר, ללא שטח השירותים והמקלחת, "הדרוש למניעת ענישה אכזרית, בלתי אנושית או משפילה".

צילום: רעון כהן

תא בבית סוהר. הצפיפות מעבר לתקן